

Analiza troškova na primjeru proizvodnog poduzeća LUSH manufaktura d.o.o.

Vlašić, Anja

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:897377>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-06-29**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ

Stručni studij Poslovanje i upravljanje

ANJA VLAŠIĆ

ANALIZA TROŠKOVA NA PRIMJERU PROIZVODNOG
PODUZEĆA LUSH MANUFAKTURA D.O.O.

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2019. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ

Stručni studij Poslovanje i upravljanje
Usmjerenje Poslovna ekonomija i financije

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

ANALIZA TROŠKOVA NA PRIMJERU PROIZVODNOG
PODUZEĆA LUSH MANUFAKTURA D.O.O.

Mentor:

Zlatko Rešetar, univ.spec.oec., pred.

Apsolvent:

Anja Vlašić

Naziv kolegija:

EKONOMIKA PODUZEĆA

JMBAG studentice:

1196000240

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1 Definicija problema	1
1.2 Cilj rada	1
1.3 Metode rada	2
1.4 Struktura rada	2
2. TEORIJSKO ODREĐENJE TROŠKOVA.....	3
2.1 Definiranje pojma trošak	3
2.2 Različite kategorije podjele troškova	4
2.2.1 Ukupni, fiksni, varijabilni troškovi	4
2.2.2 Prosječni i marginalni troškovi	9
2.2.3 Eksplicitni i implicitni troškovi.....	13
2.2.4 Nadoknadivi i nenadoknadivi troškovi	14
3. UTJECAJ I ANALIZA TROŠKOVA NA POSLOVANJE PODUZEĆA „LUSH Manufaktura d.o.o.“.....	16
3.1 Općenito o poduzeću „LUSH Manufaktura d.o.o.“.....	16
3.2 Bilanca LUSH manufaktura d.o.o.	18
3.2.1 Vertikalna analiza bilance poduzeća LUSH manufaktura d.o.o.	21
3.2.2 Horizontalna analiza bilance poduzeća LUSH manufaktura d.o.o.	22
3.3 Račun dobiti i gubitka LUSH manufaktura d.o.o.	23
3.4 Eksplicitni troškovi poduzeća „LUSH manufaktura d.o.o.“	26
3.4.1 Kretanje eksplicitnih troškova u promatranom razdoblju	32
4. ZAKLJUČAK	33
5. POPIS LITERATURE	35
5.1 Popis knjiga	35
5.2 Web adrese / internetski izvori	35

5.3	Popis grafova	36
5.4	Popis tablica.....	36

1. UVOD

1.1 Definicija problema

Poduzeće je samostalna gospodarska, tehnička i društvena cjelina u vlasništvu određenih subjekata, koja proizvodi dobra ili usluge za potrebe tržišta, koristeći se odgovarajućim resursima i snoseći poslovni rizik, radi ostvarivanja dobiti i drugih ekonomskih i društvenih ciljeva. Output je proizvod ili usluga koji se dobiva kombinacijom i pretvaranjem proizvodnih inputa (sirovina i materijala). Stvaranje troškova je rezultat korištenja proizvodnih inputa. Kako bi poduzeće uspješno poslovalo potrebno je savladati upravljanje troškovima. Kod upravljanja troškovima iako je glavni fokus na minimalizaciji istih, vrlo je bitno uzeti u obzir iskorištenje resursa. Cilj upravljanja organizacijom, odnosno upravljanje njenim troškovima je optimalizacija troškova, tj. maksimalizacija proizvodnje sa minimalnim troškovima.

Definirani problem biti će analiziran u radu na primjeru poslovanja poduzeća LUSH Manufaktura d.o.o. Ovaj rad će se orijentirati na analizu poslovanja i financijsko stanje Društva LUSH Manufaktura d.o.o. u razdoblju od 3 godine, 2016., 2017. i 2018. godina.

1.2 Cilj rada

Cilj rada je definiranje pojma trošak, utjecaj troška na poslovanje poduzeća LUSH Manufaktura d.o.o. te kategorizacija podjele troškova. U empirijskom dijelu analizirati će se poslovanje LUSH Manufakture na temelju nekonsolidiranih, revidiranih financijskih izvještaja Društva za 2016., 2017. i 2018. godinu.

1.3 Metode rada

Rad je podijeljen na teorijski i empirijski dio.

U teorijskom dijelu rada biti će definirani i objašnjeni pojmovi troškova, karakteristike troškova, podjela troškova i grafički prikazi troškova. Metodom deskripcije opisani će biti pojam troška te pojmovi usko vezani uz troškove a metodom analize će se troškovi raščlaniti na kategorije (dijelove) kako bi se metodom sinteze povezali u cjelinu. Metodom komparacije usporediti će se različite kategorije troškova.

Metode za analizu financijskih izvještaja u empirijskom dijelu rada biti će horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza putem financijskih pokazatelja (pojedinačnih, skupnih, sintetskih).

1.4 Struktura rada

Rad je podijeljen u dvije glavne cjeline, teorijski dio i empirijski dio. U teorijskom dijelu nalazi se uvod gdje je definiran problem, ciljevi i metode rada te teorijska specifikacija troškova. Prilikom teorijskog definiranja troškova definiran je pojam trošak, kategorizacija/podjela troškova i grafički prikazi troškova. Različite metode analize primijenjene u teorijskom dijelu rada omogućavaju jasnije razumijevanje empirijskog dijela rada.

Empirijski dio rada, temeljem metoda analiza financijskih izvještaja, analizirati će poslovanje i financijsko stanje promatranog Društva te će se temeljem analiziranih podataka donijeti zaključak u kojem će se navesti glavni rezultati i spoznaje do kojih je došlo provedenim analizama.

2. TEORIJSKO ODREĐENJE TROŠKOVA

2.1 Definiranje pojma trošak

Kako bi uspješno analizirali utjecaje troškova na poslovanje poduzeća potrebno je definirati pojam trošak te pojmove usko vezane uz pojam trošak. Također potrebno je definirati utjecaj troškova na ekonomske procese i poslovanje poduzeća kao i podjele troškova na različite kategorije.

Trošak je najčešće definiran kao vrijednosno izražen iznos utrošene imovine, izvršenih usluga ili je posljedica nastanka obveza koje se odnose na primljena dobra ili usluge.¹ „Uz pojam troškova koriste se često i pojmovi utrošak, izdatak, rashod i gubitak. Navedeni pojmovi bliski su pojmu troška ali nisu identični.“

„**Utrošak** je prirodni izraz utrošenih proizvodnih čimbenika, kao što su sati rada radnika, sati korištenja strojeva, kWh električne energije, itd.“

Izdatak je odljev novčanih sredstava iz blagajne ili računa u banci neovisno o namjeni. Izdatak nije isto što i trošak. Ova dva pojma mogu biti ekonomski međusobno povezana, ali se ne moraju i vremenski poklapati (npr. dobiven je i upotrijebljen materijal koji će se platiti za 10 dana), a s druge strane troškovi i izdaci ne moraju uopće biti međusobno povezani. Ako izdaci nisu uzrokovani ostvarivanjem poslovnog učinka, onda oni predstavljaju rashode poduzeća (npr. naknade štete, kazne, penali itd.).

Rashodi predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi u obliku smanjenja imovine ili stvaranje obveze. Rashodi su troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama, trošak nabavne vrijednost prodane robe i materijala, izdaci vezani za financiranje poduzeća i svi izdaci koji nisu uzrokovani ostvarivanjem poslovnog učinka.

„**Gubitak** se može promatrati kao gubitak predmeta rada (nastaje u toku proizvodnje, skladištenja i transporta i dok je u planiranim granicama predstavlja trošak, a iznad te granice

---

¹ Perčević, H. http://web.efzg.hr/dok/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf

je gubitak) i gubitak kao negativni poslovni rezultat (razlika između prihoda i rashoda, kada je rashod veći od prihoda).“²

2.2 Različite kategorije podjele troškova

2.2.1 Ukupni, fiksni, varijabilni troškovi

Sa stajališta analize troškova i vrste troškova u proizvodnji najčešća podjela troškova se vrši na:

- Ukupni troškovi
- Fiksni troškovi
- Varijabilni troškovi

„Ukupni troškovi (TC ili Total Cost) su najniži ukupni novčani izdaci potrebni da se proizvede određena količina proizvoda. Dobiju se zbrajanjem fiksnih i varijabilnih troškova.“³

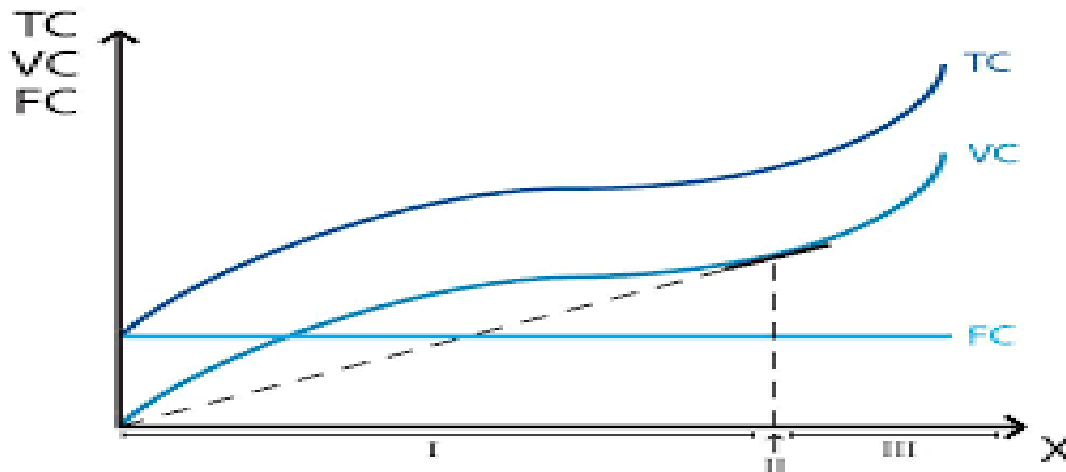
Matematički prikaz ukupnih troškova formulom:

$$TC = FC + VC$$

---

² Grubišić, D. (2007): Poslovna Ekonomija, Drugo dopunjeno izdanje, Split, str. 155, 156

³ Reić Z., Mihaljević M., Zorić M. (2005): Ekonomija, Split, str. 85

Graf 1 Grafički prikaz ukupnih, fiksnih i varijabilnih troškova

Izvor: https://www.google.com/search?q=grafi%C4%8Dki+prikaz+ukupnih,+fiksnih+i+varijabilnih+tro%C5%A1kova&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiK9dDPxKjAhW7UBUIHSsbDIMQ_AUIECgB&biw=1536&bih=754#imgrc=wZP0pwoMYDZeDM:

Fiksni troškovi (FC ili Fixed Costs) su troškovi koji zadržavaju istu razinu pri promjeni opsega proizvodnje. To su ugovorna plaćanja za najam, kamate na kredite, zemljište, postrojenja, amortizacija, premije osiguranja i dr. novčani izdatak koji se plaća i onda kada poduzeće ne proizvodi. Ukupni fikсни trošak je konstanta.

Fiksne troškove dijelimo na:

- Apsolutno fikсни troškovi
- Relativni fikсни troškovi

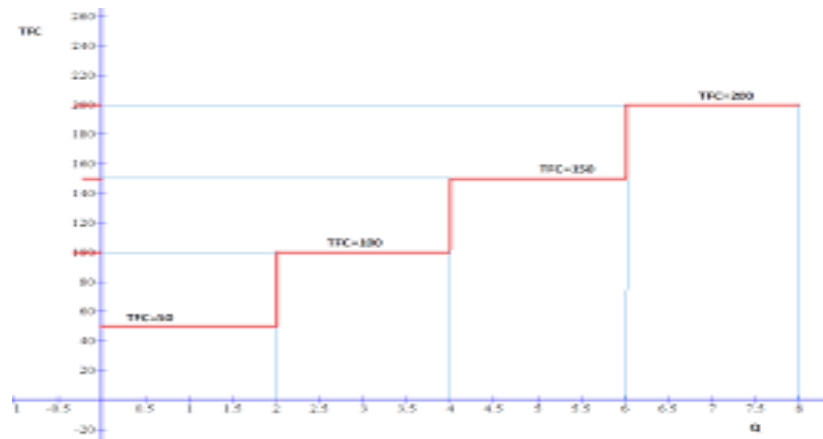
Apsolutno fiksni troškovi su troškovi koji nastaju zbog postojanja poduzeća. Postoje bez obzira da li poduzeće radi ili ne. To su troškovi amortizacije (po vremenskom sistemu), troškovi investicijskog održavanja najamnine i zakupnine, premije osiguranja itd.

Graf 2 Grafički prikaz apsolutno fiksnih troškova

Izvor: https://www.google.com/search?biw=1536&bih=754&tbm=isch&sa=1&ei=nOskXZaZA7aJLsP77aeqAU&q=fixed+cost&oeq=fixed+cost&gs_l=img.3..0110.2998.5501..8480...0.0..0.202.1312.0j9j1.....0....1..gws-wiz-img.....0i67.PnohU-n3eAE#imgrc=eGTP0wTrHE2uEM:

Relativno fiksni troškovi ostaju nepromijenjeni u ukupnoj sumi samo u pojedinim zonama poslovanja. Oni se mijenjaju samo ako utječemo na proizvodnju tj. organizaciju rada (npr. kupovinom dodatnih strojeva povećali smo fiksni trošak amortizacije za dodatne strojeve). Imaju skokovit rast ili pad.

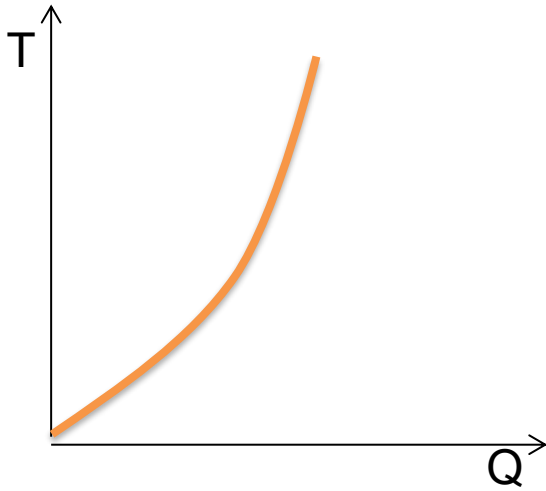
Graf 3 Grafički prikaz relativnih fiksnih troškova

Izvor: https://www.google.com/search?biw=1536&bih=754&tbm=isch&sa=1&ei=ru0kXZCVLoiwUsazi4gF&q=relativni+fiksni+tro%C5%A1kovi&oq=relativni+fiksni+tro%C5%A1kovi&gs_l=img.3...30844.43685..44199...0..0.826.6163.0j14j3j1j4j1j1.....0....1..gws-wiz-img.....0i67j0i0i5i30j0i30j0i24.In_mI-sLn-8#imgrc=udrXdbzBfFOvPM:

Varijabilni troškovi su troškovi koji se povećavaju s povećanjem razine proizvodnje. Kada proizvodnja miruje, nema varijabilnih troškova. To su troškovi materijala, troškovi neposrednih radnika i električna energija za pokretanje npr. tvornice.

Varijabilne troškove dijelimo na:

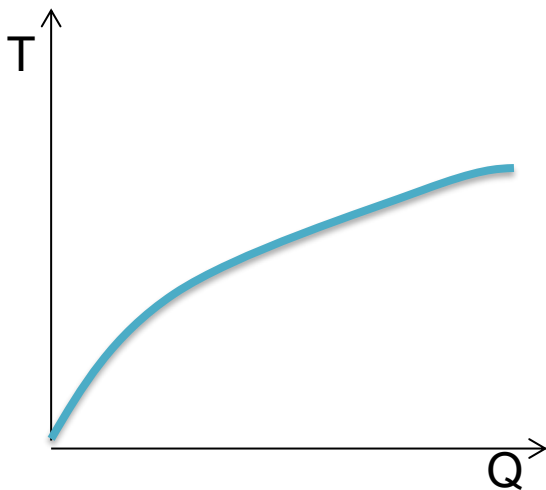
- **Progresivni varijabilni trošak** – ovi troškovi rastu brže od rasta proizvodnje, ukazuju na nenormalne pojave u procesu proizvodnje kao što je npr. Prekovremeni rad.

Graf 4 Grafički prikaz progresivnog varijabilnog troška

Izvor: preuzeto sa sustava za učenje na daljinu „Baltazar“, interni radni materijali Zlatko Rešetar, univ.spec.oec.,pred.

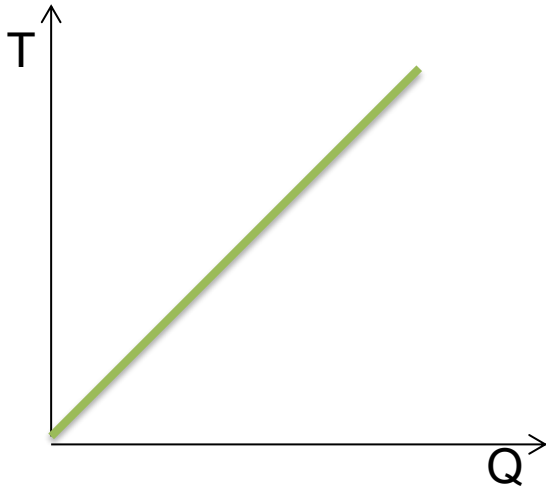
- **Degresivni varijabilni troškovi** – ovi troškovi rastu sporije od rasta proizvodnje, npr. trošak plina.

Graf 5 Grafički prikaz degresivno varijabilnog troška

Izvor: preuzeto sa sustava za učenje na daljinu „Baltazar“, interni radni materijali Zlatko Rešetar, univ.spec.oec.,pred.

- **Proporcionalni varijabilni troškovi** – ovi troškovi rastu ili padaju razmjerno s rastom ili padom opsega proizvodnje, primjer je materijal za izradu proizvoda.

Graf 6 Grafički prikaz proporcionalno varijabilnog troška

Izvor: preuzeto sa sustava za učenje na daljinu „Baltazar“, interni radni materijali Zlatko Rešetar, univ.spec.oec.,pred.

2.2.2 Prosječni i marginalni troškovi

Vrlo vrijedne informacije za mikroekonomsku analizu nam daju troškovi svih jedinica proizvoda koje prikazuju ukupni troškovi te troškovi po svakoj jedinici proizvoda koje nam prikazuju prosječni troškovi.

Podjela prosječnih troškova:

- Prosječni ukupni troškovi
- Prosječni fiksni troškovi
- Prosječni varijabilni troškovi

Prosječni ukupni trošak ($ATC = \text{Average Total Costs}$) je ukupni trošak po jedinici outputa na pojedinoj razini ukupnog outputa a dobiva se dijeljenjem ukupnih troškova (ATC) sa proizvedenom količinom (Q) u nekom vremenskom razdoblju.

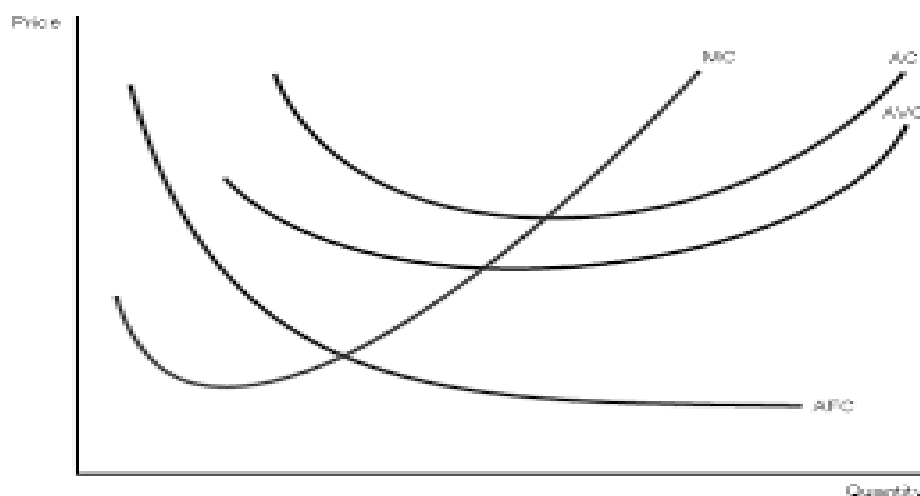
Matematički prikaz prosječnih ukupnih troškova formulom:

$$ATC = \frac{TC}{Q}$$

Prosječni ukupni trošak s obzirom na karakter ukupnog troška također predstavlja zbroj prosječnog fiksnog i prosječnog varijabilnog troška.

$$ATC = AFC + AVC$$

Kretanje prosječnog ukupnog troška ovisi izravno o visini tj., kretanju prosječnog fiksnog i prosječnog varijabilnog troška.

Graf 7 Grafički prikaz graničnih i prosječnih troškova

Izvor:https://www.google.com/search?biw=1536&bih=754&tbm=isch&sa=1&ei=7e0kXYnUDNXKgwe1_rjQDA&q=grafi%C4%8Dki+prikaz+grani%C4%8Dnih+i+prosje%C4%8Dnih+tro%C5%A1kova&oq=grafi%C4%8Dki+prikaz+grani%C4%8Dnih+i+prosje%C4%8Dnih+tro%C5%A1kova&gs_l=img.3...0.0..10187...0.0..0.0.0....0.0.....gws-wiz-img.DKVommEI6M8#imgc=k89pxV8yczfXDM

Prosječni fiksni trošak (AFC = Average Fixed Cost) je fiksni trošak u prosjeku tj., trošak po jedinici outputa na određenoj razini ukupnog outputa. Prosječni fiksni trošak (AFC) predstavlja odnos ukupnog fiksnog troška (TFC) i količine outputa (Q) na određenoj razini ukupnog outputa.

Matematički prikaz prosječnog fiksnog troška formulom:

$$AFC = \frac{TFC}{Q}$$

Na slici 7. nalazi se prikaz konstantnog opadanja prosječnog fiksnog troška – obzirom da je ukupni fiksni trošak konstantan prosječni fiksni trošak porastom proizvodnje opada.

Prosječni varijabilni trošak (AVC = Average Variable cost) pokazuje trošak po jedinici outputa na određenoj razini ukupnog outputa, odnosno koliki je varijabilni trošak u prosjeku. Matematički, prosječni varijabilni trošak izračunavamo tako da podijelimo ukupni varijabilni trošak (TVC) sa količinom proizvedenih proizvoda (Q).

Matematički prikaz prosječnog varijabilnog troška formulom:

$$AVC = \frac{TVC}{Q}$$

Prosječni varijabilni trošak se može različito ponašati na različitim razinama outputa, može rasti ili opadati s porastom outputa, može biti isti na svakoj razini outputa, odnosno konstantan. Prosječni varijabilni trošak prikazan na slici 7. polagano se smanjuje s porastom outputa, nakon što doseže svoj minimum polagano raste. Djelovanje rastućih i padajućih graničnih prinosa uzrok su opisanog kretanja prosječnog varijabilnog troška.

Granični ili marginalni trošak (MC) je povećanje ukupnih troškova do kojih dolazi zbog promjene veličine outputa (količine proizvoda) za jednu jedinicu. Uzmemo li pritom u obzir da fiksni troškovi ne variraju s veličinom outputa, granični će se troškovi u cijelosti odnositi samo na varijabilne troškove. Granični troškovi uključuju općenito direktne troškove materijala, direktne troškove rada i opće troškove varijabilnog karaktera.

Matematički prikaz graničnog ili marginalnog troška formulom:

$$MC = \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$$

Na slici 7. prikazani granični trošak na različitim razinama količine je različit, na nižim razinama granični trošak se smanjuje porastom količina a nakon što je dosegao minimum počinje rasti porastom količina. Ponašanje varijabilnog troška u odnosu na promjene količine je rezultat kretanja graničnog troška.

2.2.3 Eksplicitni i implicitni troškovi

Za proizvodnju određenog outputa potrebno je zadovoljiti sve zahtjeve proizvodnje u vidu potrebnih resursa. Poduzeće neke outpute ima na raspolaganju a nekim inputima se mora dodatno opskrbiti. Trošak upotrebe svih resursa predstavlja ukupni trošak, bez obzira na to da li su resursi na raspolaganju ili ih je tek potrebno pribaviti. Ukupni trošak, odnosno trošak uporabe svih resursa dijeli se na:

- Eksplicitni trošak
- Implicitni trošak

Eksplicitni troškovi su svi oni troškovi koji su nastali zbog stvarne upotrebe proizvodnih faktora u svrhu proizvodnje proizvoda. To su svi oni troškovi koje možemo jednostavno naći u računovodstvenoj evidenciji – inputi koje je poduzeće moralo kupiti ili unajmiti kako bi se proizveo output. Eksplicitne troškove stoga nazivamo i računovodstvenim troškovima. Iz ovoga možemo zaključiti kako su eksplicitni troškovi ustvari troškovi nastali u prošlom vremenu te se njima objašnjava učinkovita upotreba proizvodnih faktora u svrhu proizvodnje proizvoda. Primjeri eksplicitnih troškova: trošak nabave materijala, trošak najma opreme, trošak usluge transporta, trošak plaće radnika, ostali troškovi koji iziskuju određeni novčani iznos kako bi se osigurali outputi.

Implicitni troškovi su svi oni troškovi koje ne možemo naći u računovodstvu, a koji su nastali zbog činjenice da svaki proizvodni faktor ima svoju potencijalne upotrebe u neke druge svrhe. Obzirom da smo proizvodne faktore stvarno upotrijebili za točno određenu svrhu, zbog njihove potencijalne upotrebe u neke druge svrhe očito smo otuda propustili iskoristiti njihov potencijal. Propušteni se potencijal proizvodnih faktora ogleda u propuštenoj dobiti koja, otuda,

predstavlja iznos implicitnih troškova. Implicitni troškovi se odnose na inpute kojima poduzeće raspolaže, kao što su npr. Oprema, vlastiti rad utrošen na upravljanje poduzećem, nekretnine, ... Iako poduzeće ne plaća inpute koje svrstavamo u implicitne troškove to ne znači kako su oni za poduzeće besplatni. Ukoliko poduzeće ne upotrebljava te inpute može ih iznajmiti ili prodati. Implicitni trošak je dakle novčani iznos koji poduzeće može ostvariti prodajom ili najmom vlastitih inputa u njihovoj najboljoj alternativnoj uporabi.

2.2.4 Nadoknadivi i nenadoknadivi troškovi

Ukoliko poduzeće smanji obujam proizvodnje ili u potpunosti prestane sa proizvodnjom postoji moguće je nadoknaditi troškove. Te troškove dijelimo na :

- Nadoknadivi troškovi
- Nenadoknadivi troškovi

Nadoknadivi troškovi - troškovi koje je moguće djelomično ili u potpunosti nadoknaditi ukoliko se input uz koji se ti troškovi vežu mogu upotrijebiti u neku drugu svrhu. Mogućnost upotrebe inputa na drugačiji način u vlastitoj proizvodnji ili kao input u proizvodnji nekog drugog poduzetnika jest upotreba inputa u neku drugu svrhu.⁴

Nenadoknadivi troškovi – troškove koje nije moguće nadoknaditi u niti jednom dijelu. „Primjer nenadoknadivih troškova mogu biti izdaci za propagandnu kampanju koja se završila neposredno prije prestanka s proizvodnjom proizvoda koji se reklamirao ili rada poduzeća koje je reklamirao svoje proizvode. U tom primjeru ne vidi se mogućnost da se na bilo koji način nadoknadi nastali trošak, kao i u primjeru poduzeća koje je uložilo znatnu svotu novca u izradu

---

⁴ Pavić I., Benić Đ., Hashi I. (2006): Mikroekonomija, Split, str. 274, 275

zaštitnog znaka prije svojega bankrota. Nevjerojatnim se čini da bi netko htio kupiti zaštitni znak poduzeća koje je bankrotiralo.“⁵

---

⁵ Pavić I., Benić Đ., Hashi I. (2006): Mikroekonomija, Split, str. 275

3. UTJECAJ I ANALIZA TROŠKOVA NA POSLOVANJE PODUZEĆA „LUSH Manufaktura d.o.o.“

3.1 Općenito o poduzeću „LUSH Manufaktura d.o.o.“

POVIJEST LUSH-a

U Svibnju 1995 g. službeno su lansirani svježi proizvodi tvrtke Lush, no povijest tvrtke proteže se nešto dulje od desetak godina tj. u sadašnjem sastavu kreativni team radi zajedno preko 20 godina. Dovoljno je reći kako su počeli kao vrlo mladi, proizvođači sa prirodnim sastojcima proizvode za njegu kose, pri čemu su veliki uspjeh postigli s proizvodima koje su proizvodili za Body Shop, zatim započeli vlastitu katalošku maloprodaju Cosmetics to Go, te krenuli ponovo iz početka.

Lush Hrvatska druga je otvorena svjetska podružnica svježe rukom rađene Lush kozmetike čije je sjedište Poole u Engleskoj. Prvi Lush dućan u Hrvatskoj otvoren je u rujnu 1996. u Petrinjskoj 4, gdje se intenzivno 'čuje' još i danas. Danas se broj zemalja mirisne Lush obitelji popeo na 46, preko 700 dućana diljem svijeta i 6 manufaktura, od kojih je jedna u Hrvatskoj.

Ime Lush rezultat je natječaja objavljenog u katalogu tada još mlade kompanije. Gđa. Elizabeth Bennet odlučila se za ime Lush, no ne samo ona, već prilično neovisno usaglasio se i cijeli team. Iz njihova doma u 29 High Street, Poole, Dorset na južnoj obali Engleske Lush je izrastao u internacionalnu kompaniju koju danas znamo i volimo. Uvijek uspjevajući ostati prijateljski i dostupan, još uvijek rukotvoreći svježe proizvode, no u različitim manufakturama diljem svijeta.

Kako nam to uspijeva?

Mnogo je razloga radi kojih je Lush rastao, no zadržao osjećaj malog posla te i dalje zadržao svoje kvalitete. Prije svega poslujemo sa ljudima koji nam se dopadaju. Nadalje, direktori tvrtke kreiraju proizvode, još uvijek beskompromisno po pitanju kvalitete, a Mark Constantine i njegov stariji sin Simon kreiraju mirise, koristeći najfinije sastojke znane svijetu.

Vrlo je vjerojatno da smo jedina tvrtka koja u proizvodnji koristi pravi apsolut jasmina (skuplji od zlata) kao sadržaj proizvoda koji je dostupan svakome. Svi Lush proizvodi i dalje su ručno rađeni, a kada rastemo, zapošljavamo ljude, a ne mašine! Ostajemo i dalje vjerni svojoj filozofiji i umjesto da se osjećamo kao jedna velika tvrtka, nastojimo biti puno malih poduzeća koja međusobno rade.

Obzirom da pojedinci proizvode oblikuju u svom stilu, proizvodi u različitim zemljama mogu biti različitih oblika. Također, proizvodi mogu biti različitih nijansi boja, jer naranče dostupne u Italiji drugačije su od onih koje se koriste u Japanu. Kako bilo, Lush ćete uvijek prepoznati po kvaliteti sastojaka, svježini proizvoda i nepogrešivom mirisu stotine eteričnih ulja.

Zbog toga što se držimo onoga u što vjerujemo, nadamo se da ćemo i dalje rasti i imati dušu.⁶

Poduzeće „LUSH Manufaktura d.o.o.“ je osnovano 04. listopada 2005. godine kao društvo s ograničenom odgovornošću sa sjedištem u Strmcu. Poslovni subjekt „LUSH Manufaktura d.o.o.“ registriran je za djelatnost Proizvodnja parfema i toaletno kozmetičkih preparata (20.42). Temeljni kapital poslovnog subjekta financiran je 100% stranim kapitalom, a u prethodnom razdoblju nije mijenjao iznos temeljnog kapitala. LUSH manufaktura d.o.o. je 2018. godine ostvario ukupni godišnji prihod u iznosu od 150.696.111,00 kn što predstavlja

---

⁶ <https://www.lush.hr/shop/info/4/povijest-lush>

relativnu promjenu ukupnih prihoda od 21.859.706,00 kn u odnosu na prethodno razdoblje kada je poslovni subjekt ostvario ukupne godišnje prihode u iznosu od 128.836.405,00 kn. Poslovni

subjekt je tokom posljednje dvije godine poslovao s dobiti. LUSH manufaktura d.o.o. je u 2018. ostvario neto rezultat poslovanja u iznosu od 5.790.481,00 kn dok je ostvarena neto marža iznosila 3,84%. Poslovni subjekt LUSH manufaktura d.o.o. u 2018. povećavao je broj zaposlenih, a imao je 259 zaposlenika.

U svrhu izrade ovoga rada korišteni su svi javno dostupni podaci o poslovanju LUSH manufaktura d.o.o. preuzetih sa portala Poslovna.hr te iz Registra godišnjih financijskih izvještaja preuzeta u poslovnici Fine.

3.2 Bilanca LUSH manufaktura d.o.o.

Sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni dan pokazuje nam izvještaj o financijskom položaju Društva odnosno bilanca. Bilanca se sastoji od aktive i pasive. U aktivi bilance nalazimo imovinu dok se u pasivi bilance nalaze izvori financiranja. Imovinu dijelimo na kratkotrajnu i dugotrajnu. Kratkotrajna imovina ima primarnu ulogu trgovanja, od nje očekujemo da će se realizirati, prodati ili utrošiti u roku od jedne godine. Kratkotrajna imovina se sastoji od zaliha, potraživanja, financijske imovine i novca u banci i blagajni dok se dugotrajna imovina sastoji od nematerijalne, materijalne i financijske imovine i potraživanja.

Dugotrajnu nematerijalnu i materijalnu imovinu iskazujemo po trošku nabave umanjenu za akumuliranu amortizaciju i umanjenu vrijednost. Trošak nabave uključuje sve direktno povezane troškove s nabavkom te imovinom. Dobici i gubici od otuđenja dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine priznaju se unutar ostalih prihoda i rashoda.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Očekivani vijek trajanja za koncesije, patente, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava je 2 do 5 godina, postrojenje i opremu 3 –do 5 godina, alate, pogonski inventar i transportnu imovinu 5 godina, materijalna imovina u pripremi i predujmovi za materijalnu imovinu se ne amortiziraju.

Knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine Društva pregledava se na svaki datum bilance u vezi toga da li postoje indikacije za umanjene vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, procijenjuje se nadoknadi iznos imovine. Za dugotrajnu nematerijalnu imovinu koja još nije dostupna za korištenje te za nematerijalnu imovinu koja nema konačni vijek upotrebe, nadoknadi iznos se procijenjuje na svaki datum bilance. Gubici od umanjenja vrijednosti prikazuju se u računu dobiti i gubitka.

Zalihe se iskazuju po trošku nabave ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome koja je niža. Neto utrživa vrijednost zaliha predstavlja procijenjenu prodajnu cijenu zaliha umanjenu za troškove dovršenja te troškove prodaje. Sirovine i materijali za pakiranje se vrednuju primjenom FIFO metode. Trošak proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda uključuje materijal, trošak izravnog rada te odgovarajući dio varijabilnih i fiksnih režijskih troškova, raspoređen temeljem normalnog kapaciteta proizvodnje.

Zajmovi i potraživanja iskazuju se po amortiziranom trošku.

Gubitak od umanjenja vrijednosti izračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova, diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom. Sva umanjenja vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvješća o novčanom tijeku uključuju novac u blagajni, račune kod banaka te depozite u bankama s rokom dospjeća do tri mjeseca.

Obveze prema dobavljačima iskazuju se početno po fer vrijednosti, a naknadne se vrednuju po amortiziranom trošku. Obveze po primljenim zajmovima priznaju se inicijalno po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Nakon inicijalnog priznavanja, obveze-po primljenim zajmovima priznaju se po amortiziranom trošku

Rezerviranja se priznaju ako Društvo trenutno ima pravnu ili izvedenu obvezu kao posljedicu događaja iz prošlog razdoblja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa radi podmirivanja obveza te ako se može pouzdano procijeniti iznos obveze.

Upisani kapital je iskazan u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vremenska razgraničenja su stavke potraživanja ili obveza za koje u obračunskom razdoblju nisu zadovoljeni kriteriji priznavanja prihoda odnosno rashoda, već se ispunjenje ovih kriterija očekuje u budućim razdobljima, ili prihoda ili rashoda priznatih u obračunskom razdoblju temeljem načela nastanka događaja, a za koje se u istom obračunskom razdoblju nisu zadovoljili kriteriji priznavanja potraživanja ili obveza već se ispunjenje ovih kriterija očekuje u budućim razdobljima.

Prihodi od prodaje proizvoda priznaju se kada su na kupca preneseni značajni rizici i koristi vlasništva. Prihodi od prodaje priznaju se umanjeni za porez na dodanu vrijednost (PDV), diskontne i količinske popuste. Rezerviranja za popuste dane kupcima priznaju se u razdoblju kad je priznata prodaja, prema uvjetima iz ugovora.

Troškovi osoblja uključuju neto plaće i nadnice, troškove poreza i doprinosa iz plaća, doprinose .na plaće, te bonuse na plaće.

3.2.1 Vertikalna analiza bilance poduzeća LUSH manufaktura d.o.o.

Tablica 1. - Skraćena bilanca

(tis. kuna)

Tek. broj	N a z i v	2016		2017		2018		prosječna godišnja stopa
		Svota	%	Svota	%	Svota	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	
1.	Potraživanja za upisani, a neupl. kapital	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
2.	Dugotrajna imovina	3.443	18,3	10.694	27,2	8.761	20,0	21%
3.	Kratkotrajna imovina	15.296	81,2	26.726	67,9	33.504	76,5	75%
4.	Plać. trošk. bud. razd. i obračunani prihodi	88	0,5	1.947	4,9	1.550	3,5	2%
I.	UKUPNO AKTIVA (1+2+3+4)	18.827	100,0	39.367	100,0	43.815	100,0	
5.	Kapital i rezerve	2.039	10,8	21.483	54,6	29.938	68,3	34%
6.	Rezerviranja	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
7.	Dugoročne obveze	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
8.	Kratkoročne obveze	16.718	88,8	16.973	43,1	12.700	29,0	48%
9.	Odgođ. plać. trošk. i prihod bud. razdoblja	70	0,4	911	2,3	1.177	2,7	1%
II.	UKUPNO PASIVA (5+6+7+8+9)	18.827	100,0	39.367	100,0	43.815	100,0	

Tablica 1 Prikaz skraćene bilance

Izvor: Skraćena bilanca izrađena temeljem GFI 2016., 2017. i 2018. godine za promatrano Društvo

Uvid u strukturu financijskog izvještaja omogućava nam vertikalna analiza. Udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi 2016. godine 18,3% nakon čega slijedi rast u 2017. godini gdje iznosi 27,2%. U 2018. godini bilježimo smanjenje udjela sa 20%.

Tablica 2. - Dugotrajna imovina

1.	N a z i v	2016		2017		2018		prosječna godišnja stopa
		Svota	%	Svota	%	Svota	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	
1.	Nematerijalna imovina	475	13,8	363	3,4	372	4,2	6%
2.	Materijalna imovina	2878	83,6	4512	42,2	5321	60,7	60%
3.	Financijska imovina	90	2,6	199	1,9	223	2,5	2%
4.	Potraživanja	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
5.	Odgođena porezna imovina	0	0,0	5619	52,5	2846	32,5	41%
6.	U k u p n o	3.443	100,0	10.693	100,0	8.762	100,0	

Tablica 2 Dugotrajna imovina

Izvor: Dugotrajna imovina izrađena temeljem GFI 2016., 2017. i 2018. godine za promatrano Društvo

Udio nematerijalne imovine u ukupnoj aktivi bilježi smanjenje udjela, u 2016. godini iznosi 13,8%, 2017. godini 3,4% te u 2018. godini 4,2%. Udio materijalne također bilježi u 2016.

godine udio od 83,6%, 2017. godine ponovno bilježimo smanjenje udjela na 42,2% te u 2018. godini porast na 60,7%. Udio dugotrajne financijske imovine ne bilježi značajne fluktuacije.

Udio kratkotrajne imovine u promatranom razdoblju prati fluktuaciju financijske imovine gdje je ponovno bilježimo pad u 2017. godini, 2016. godina nam i kod kratkotrajne imovine sudjeluje sa najvećim udjelom od 81,2% te u 2018. godini ponovno bilježi porast u odnosu na 2017. sa udjelom od 76,5%.

Udio kapitala i rezerve u ukupnoj pasivi bilježi značajne poraste u promatranom razdoblju. U 2016. godini sudjeluje sa 10,8%, 2017. imamo značajan porast na 54,6% te se u 2018. godini trend porasta nastavlja sa udjelom od 68,3%.

Kratkoročne obveze u ukupnoj pasivi u 2016. godini sudjeluju sa 88,8% te se smanjuju u narednim godinama i to 2017. na 43,1% te u 2018. godini na 29%.

3.2.2 Horizontalna analiza bilance poduzeća LUSH manufaktura d.o.o.

Dugotrajna imovina bilježi prema prosječnoj godišnjoj stopi porast od 21 %. Razlozi povećanja su povećanje alata, pogonskog inventara, transporta imovine kao posljediva kontinuiranih ulaganja tijekom promatranog razdoblja.

Tablica 9. - Zalihe

0	Naziv	2016		2017		2018		prosječna godišnja stopa
		Svota	%	Svota	%	Svota	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	
1.	Sirovine i materijal	7135	85,1	13239	83,9	8518	73,0	80%
2.	Proizvodnja u tijeku	308	3,7	507	3,2	515	4,4	4%
3.	Gotovi proizvodi	414	4,9	1044	6,6	912	7,8	6%
4.	Trgovačka roba	525	6,3	981	6,2	1520	13,0	8%
5.	Predujmovi za zalihe	0	0,0	0	0,0	204	1,7	0%
6.	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
7.	Biološka imovina	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
8.	Ukupno	8.382	100,0	15.771	100,0	11.669	100,0	

Tablica 3 Zalihe

Izvor: Zalihe izrađene temeljem GFI 2016., 2017. i 2018. godine za promatrano Društvo

Kao rezultat optimizacije operativnih procesa u tvornici te poboljšanja koeficijenta obrtaja zaliha bilježimo pad sirovina i materijala. 2016. godine sirovine i materijali sudjeluju sa 85,1%, 2017. sa 83,9% te 2018. godine sa 73% kao rezultat implementacije aktivnosti za optimalizaciju procesa operativnih zadataka.

Gotovi proizvodi bilježe blagu tendenciju rasta u promatranom razdoblju kao rezultat rasta poslovanja na što je utjecalo otvaranje novih dućana u Španjolskoj i Italiji, te proizvodnja dijela asortimana za manufakturu u Njemačkoj.

3.3 Račun dobiti i gubitka LUSH manufaktura d.o.o.

Račun dobiti i gubitka društva LUSH manufaktura d.o.o. (skraćeno RDG) prikazuje ukupan prikaz prihoda, rashoda i poslovnog rezultata.

Tablica 1. - Skraćeni Račun dobiti i gubitka (tis. kuna)

Tek. broj	N a z i v	2016		2017		2018		prosječna godišnja stopa
		Svota	(%)	Svota	%	Svota	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	
1.	Poslovni prihodi	77.722	95,6	127.632	99,1	162.419	99,4	98%
2.	Poslovni rashodi	70.376	86,6	112.616	87,4	148.347	90,8	88%
3.	Financijski prihodi	3.551	4,4	1.204	0,9	984	0,6	1%
4.	Financijski rashodi	6.386	7,9	763	0,6	1.236	0,8	2%
5.	Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
6.	Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
7.	Izvanredni - ostali prihodi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
8.	Izvanredni - ostali rashodi	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0%
9.	UKUPNI PRIHODI (1+3+5+7)	81.273	100,0	128.836	100,0	163.403	100,0	100%
10.	UKUPNI RASHODI (2+4+6+8)	76.762	94,4	113.379	88,0	149.583	91,5	91%
11.	Dobit ili gubitak prije oporezivanja (9-10)	4.511	5,6	15.457	12,0	13.820	8,5	8%
12.	Porez na dobit	5.366	6,6	-3.987	-3,1	866	0,5	2%
13.	Dobit ili gubitak razdoblja (11-12)	-855	-1,1	19.444	15,1	12.954	7,9	11%

Tablica 4 Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka

Izvor : Skraćeni RDG izrađene temeljem GFI 2016., 2017. i 2018. godine za promatrano Društvo

Prihodi su priznati kada postoji vjerojatnost stjecanja ekonomske koristi te kada se mogu pouzdano izmjeriti. Prihode vrednujemo prema fer vrijednosti primljene naknade koju umanjujemo za diskonte, popuste i poreze. Kriteriji koje je potrebno zadovoljiti kako bi prihodi bili priznati su sljedeći:

- Prihodi nastaju prilikom prodaje outputa (proizvoda, robe i usluga) te se priznaju prilikom prijenosa značajnog rizika i koristi vlasništva prenosi na kupca a da prilikom toga ne postoji značajna neizvjesnost s naslova prodaje, pripadajućih troškova ili mogućih povrata outputa.
- Prilikom pružanja usluga prihod se priznaje sukladno stupnju izvršene usluge, dakle kada ne postoji značajna neizvjesnost u pogledu pružanja usluga ili troškova koji im pripadaju.
- Prihod od kamate priznaje se po obračunu, uzimajući u obzir efektivnu zaradu po sredstvima, osim u slučajevima kada je naplata neizvjesna.
- Prihodi od dividendi priznaju se kada je utvrđeno pravo Društva na dividendu.

Elementi izvještaja RDG-a su prihodi, rashodi i financijski rezultat. Prihode klasificiramo na poslovne, financijske i izvanredne prihode. Poslovni prihodi odnose se na prihode od prodaje te ostale poslovne prihode. Financijski prihodi se odnose na kamate, tečajne razlike, dividende, poslove s povezanim i nepovezanim poduzetnicima, nerealizirane oblike od financijske imovine. Rashode dijelimo na poslovne, financijske i izvanredne, oni se odnose na promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda, materijalne troškove, troškove osoblja, amortizaciju, vrijednosno usklađenje, rezerviranja te ostale poslovne rashode. Financijski rashodi su kamate, tečajne razlike te drugi slični poslovi s povezanim i nepovezanim poduzetnicima, nerealizirani gubitci.

Iz izvještaja RDG-a vidljiva je dobit u promatranom razdoblju.

3.4 Eksplicitni troškovi poduzeća „LUSH manufaktura d.o.o.“

Važnu stavku poslovanja predstavljaju troškovi koji izravno utječu na uspješnost poslovanja poduzeća LUSH manufaktura d.o.o. Troškove je potrebno evidentirati objektivno, realno i temeljeno na pravovaljanim informacijama. Pravilno upravljanje troškovima, nadzor nad troškovima, kontrola nad troškovima, predviđanje troškova omogućava evidencija troškova kako bi se ostvario zadani cilj.

Analizu poslovanja LUSH manufaktura d.o.o. započinjemo s aspekta troškova interpretacijom eksplicitnih troškova preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja preuzetih u poslovnici Fine.

Interpretirani podaci odnose na promatrano razdoblje u periodu od 2016. do 2018. godine.

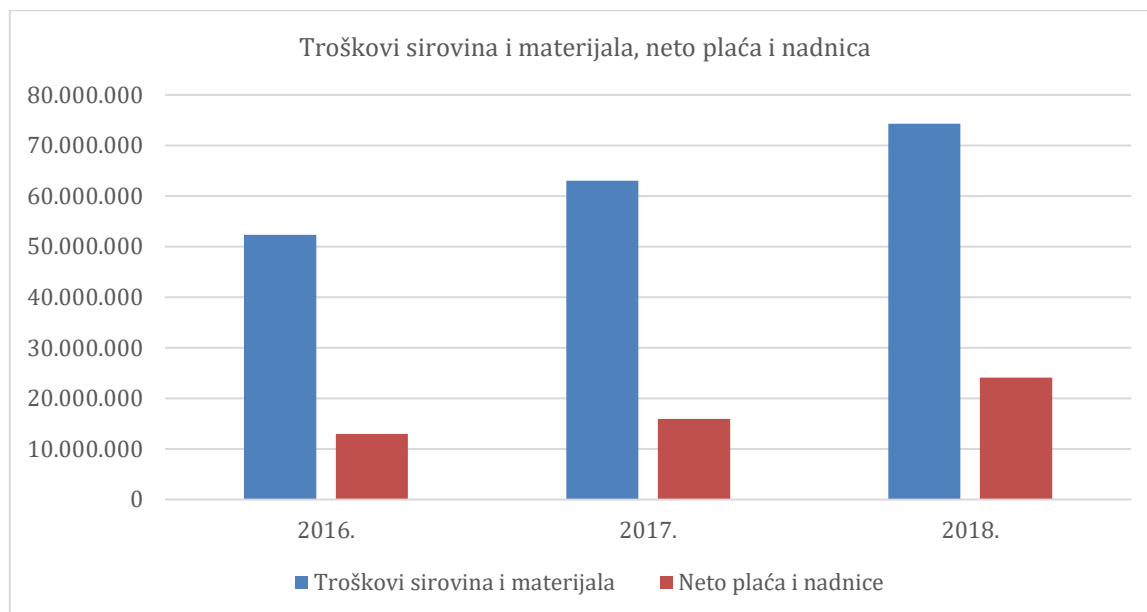
Godina	2016.	2017.	2018.
Troškovi sirovina i materijala	52.351.178	63.025.321	74.296.162
Troškovi prodane robe	4.366.196	5.501.637	8.204.400
Ostali vanjski troškovi	9.262.212	11.281.483	17.586.271
Neto plaća i nadnice	12.989.567	15.962.237	24.093.710
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	5.225.838	6.440.248	9.492.988
Doprinosi na plaće	3.085.619	3.895.351	5.735.647
Amortizacija	1.204.715	1.360.817	2.029.117
Ostali troškovi	2.348.143	3.833.648	4.245.814

Tablica 5 Interpretacija eksplicitnih troškova iz RDG-a

Izvor: RDG 2016., 2017. i 2018. godina

Tablica 5. sadrži prikaz kategorija eksplicitnih troškova. Podaci su preuzeti iz RDG-a za preuzetih iz Registra godišnjih financijskih izvještaja za razdoblje od 2016. do 2018. godine. Stavke troškovi sirovina i materijala i neto plaća i nadnice imaju najveću vrijednost u sve tri godine promatranog razdoblja te bilježi porast troškova sirovina i materijala za 19,12% te porast neto plaće i nadnice za 36,19% po prosječnoj godišnjoj stopi.

Graf 8 Grafički prikaz Tablice 1 Interpretacija eksplicitnih troškova iz RDG-a

Izvor: Prikaz autora prema podacima iz RDG-a u promatranom razdoblju od 2016. – 2018. godine

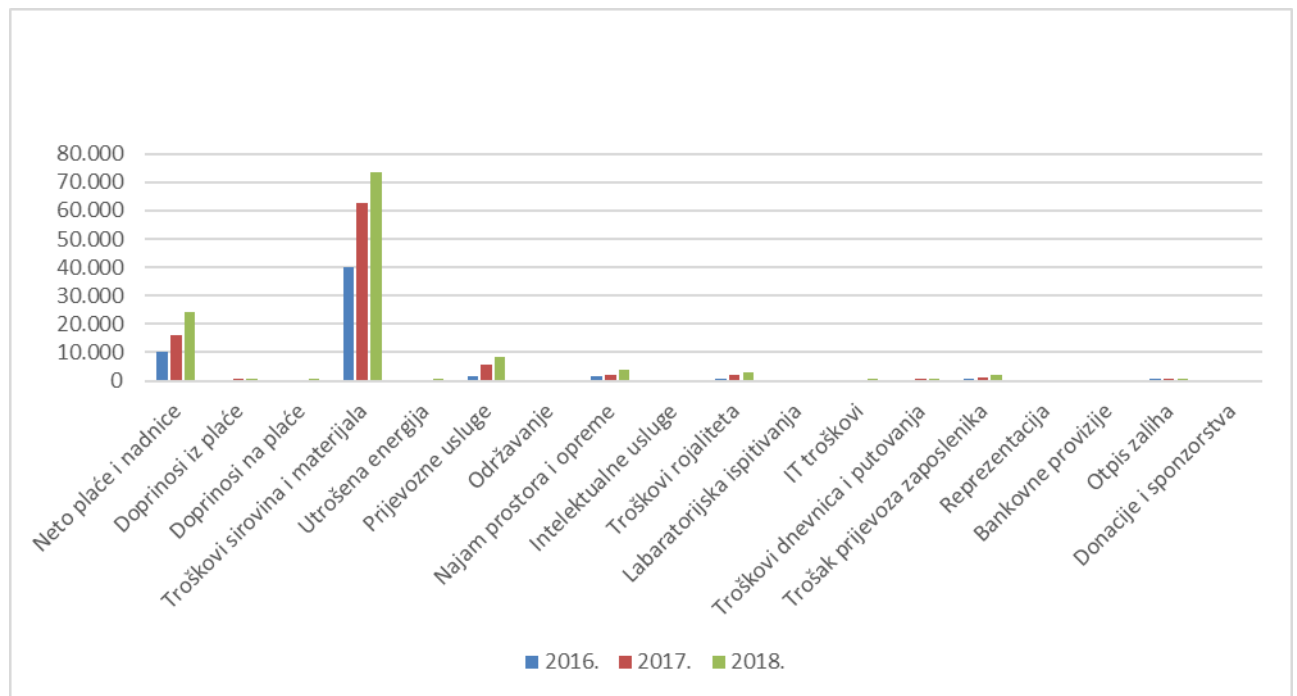
Iz grafa 8 je lako uočiti i razumjeti promjene koje su nastale u promatranom razdoblju. Primjetan je značajan porast troškova materijala i sirovina kao i porast neto plaća i nadnica.

Troškovi	god*1000 2016.	god*1000 2017.	god*1000 2018.
Neto plaće i nadnice	10.108	15.962	24.094
Doprinosi iz plaće	344	602	819
Doprinosi na plaće	190	349	470
Troškovi sirovina i materijala	39.901	62.581	73.662
Utrošena energija	337	444	634
Prijevozne usluge	1.366	5.758	8.385
Održavanje	56	198	362
Najam prostora i opreme	1.401	1.973	3.902
Intelektualne usluge	103	130	230
Troškovi rojaliteta	662	2.070	2.755
Labaratorijska ispitivanja	285	399	416
IT troškovi	273	312	569
Troškovi dnevnica i putovanja	319	637	854
Trošak prijevoza zaposlenika	792	1.215	1.850
Reprezentacija	270	229	387
Bankovne provizije	211	73	56
Otpis zaliha	887	512	786
Donacije i sponzorstva	346	367	362
Ukupno	57.851	93.811	120.593

Tablica 6 Prikaz eksplicitnih troškova temeljenih na podacima iz bruto bilance

Izvor: Prikaz autora prema podacima iz bruto bilance

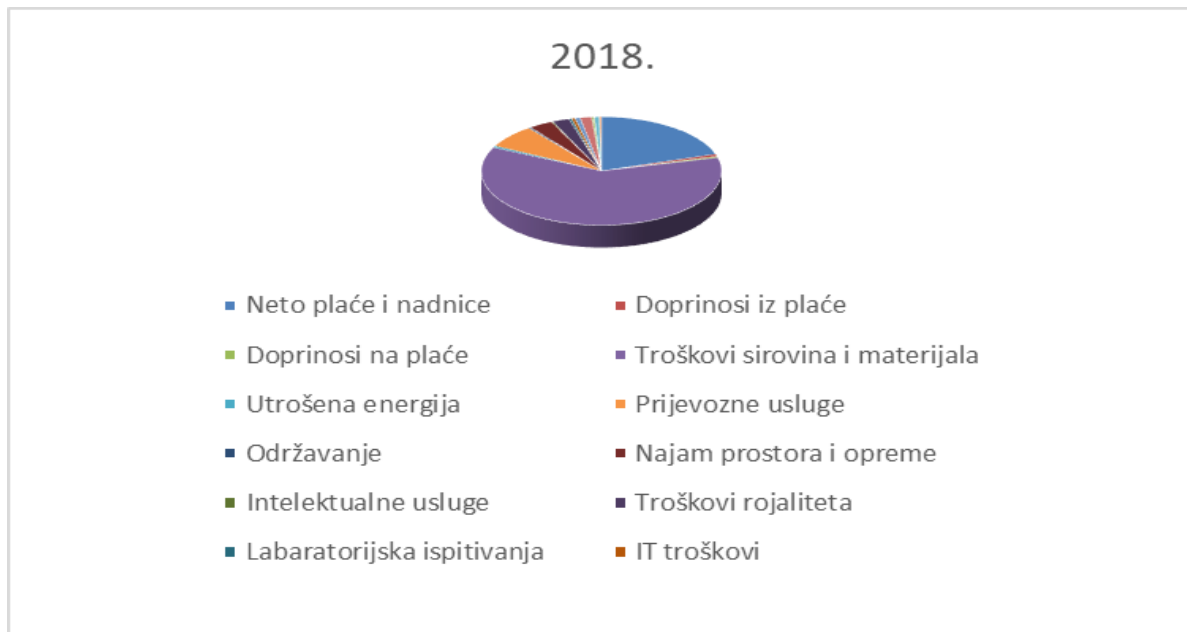
Najznačajnije eksplicitne troškove u poslovanju promatranog Društva predstavljaju troškovi sirovina i materijala što je za očekivati obzirom da se radi o proizvodnom poduzeću. Značajan udio u eksplicitnim troškovima također zauzimaju troškovi najma prostora i opreme te troškovi prijevoznih usluga. Ostali troškovi navedeni u tablici 6. uglavnom predstavljaju varijabilne troškove koji variraju obzirom na potrebu za istima.

Graf 9 Prikaz eksplicitnih troškova iz bruto bilance

Izvor: Prikaz autora prema podacima iz bruto bilance

Graf 9 objašnjava eksplicitne troškove prema podacima iz bruto bilance. Odabrani grafički prikaz omogućuje lakše uočavanje i razumijevanje pojedinačnih stavki. Troškovi sirovina i materijala pokazuje najuočljiviju ekstremnu vrijednost.

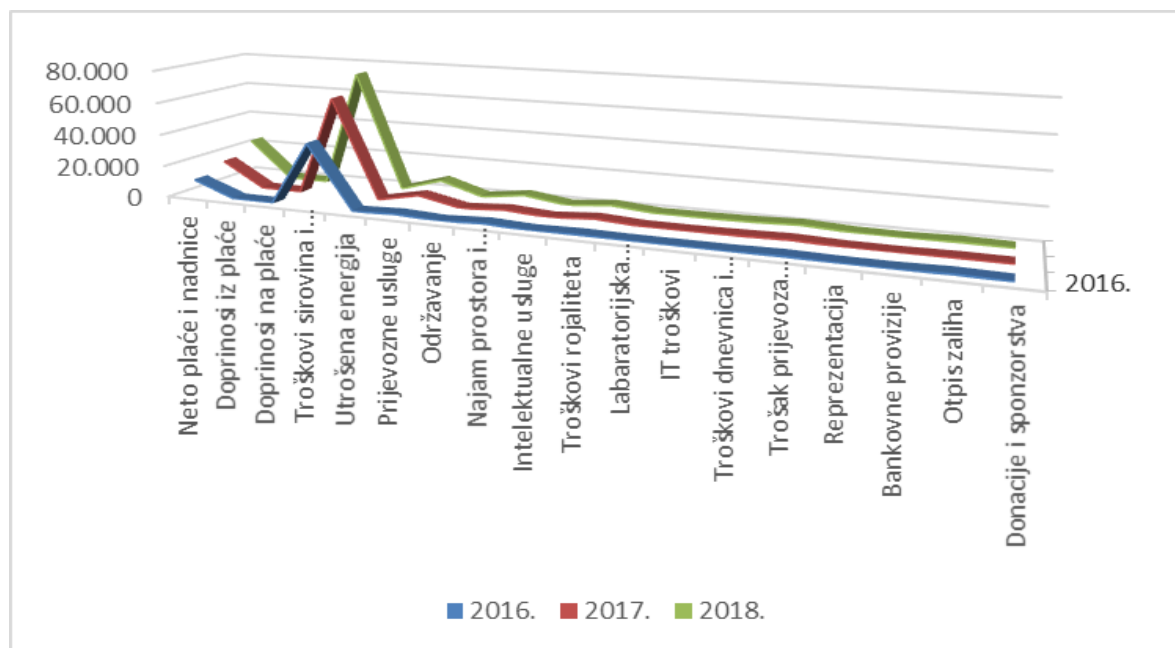

Graf 10 Prikaz eksplicitnih troškova iz bruto bilance za 2018. godinu

Izvor: Prikaz autora prema podacima iz bruto bilance

Graf 10 prikazuje ukupnu strukturu eksplicitnih troškova u 2018. godini, obzirom da su u promatranome razdoblju najveći eksplicitni troškovi akumulirani u 2018. godini. Iz slike 10 na vrlo jednostavan način možemo zaključiti da dominiraju troškovi sirovina i materijala, dok u ostatku troškova najveći udio zauzimaju troškovi prijevoznih usluga, troškovi najma prostora i opreme.

3.4.1 Kretanje eksplicitnih troškova u promatranom razdoblju

Graf 11 Kretanje eksplicitnih troškova iz bruto bilance po godinama promatranog razdoblja

Izvor: Prikaz autora prema podacima iz bruto bilance

Na grafu 11 vidljiv je prikaz kretanja eksplicitnih troškova u promatranom razdoblju. Jasno je vidljiva dominacija troškova sirovina i materijala, doprinosa na plaće te doprinosa iz plaća. Ostali troškovi prikazani na slici 11 ne ističu se svojim iznosom te bilježe vrlo mala odstupanja.

4. ZAKLJUČAK

Svrha poslovnih subjekata na tržištu rada je uspješno poslovati i ostvarivati profit. Troškovi predstavljaju najveću prepreku za ostvarivanje profita. Kao što je već ranije u ovome radu definirano, troškovi predstavljaju iznose utrošene imovine, posljedice nastalih obveza ili izvršenih usluga koje se odnose na primljena dobra ili usluge. Troškove nije moguće izbjeći u poslovnim procesima te je iz tog razloga vrlo važno znati upravljati troškovima, kontrolirati troškove te minimalizirati troškove u svrhu ostvarivanja maksimalnog profita.

Uloga i značenje troškova u poslovanju neke poslovne organizacije je u tome što se kako poslovanje postaje kompleksnije mijenja i struktura troškova pa je u skladu s time potrebna i detaljna analiza troškova.

Analiza troškova ima značajnu ulogu u menadžmentu poduzeća prilikom poslova planiranja, organiziranja, kontrole i odlučivanja koje se temelji na podacima koje menadžment ima vezano uz poslovanje neke poslovne organizacije. Upravljanje troškovima ima vodeću ulogu u poslovnoj organizaciji za efikasno i produktivno obavljanje poslova i funkcija svakog radnog mjesta unutar organizacije te je iste potrebno usmjeriti ka ostvarivanju što je moguće pozitivnijeg poslovnog rezultata u kontekstu financija.

Provođenje analiza troškova u poslovnoj organizaciji neophodno je kako bi menadžment mogao navedeno ostvariti. U svrhu ostvarivanja što je moguće pozitivnijeg poslovnog rezultata menadžment i uprava uz poznavanje kretanja troškova u poduzeću te njihovim redovnim praćenjem mogu svjesno i efektivno upravljati poslovanjem.

Kvalitetna analiza troškova im omogućava konzistentnost u poslovanju, lojalnost potrošača ali i zadovoljstvo zaposlenika. Upravljanje troškovima ima vrlo važnu ulogu, obzirom kako se sav ljudski rad u poslovnoj organizaciji planira na način da se izbjegnu svi nepotrebni troškovi, da se svi ostali troškovi svedu na minimum te shodno tome ostvari pozitivan rezultat na kraju poslovne godine.

Cilj analize prikazane ovim radom bio je pokazati na primjeru uspješnog poslovanja promatranog Društva kako troškovi utječu na poslovanje, a posebno naglasiti utjecaj eksplicitnih i implicitnih troškova. Temeljem provedene analize cilj je utvrditi temeljem javno dostupnih izvještaja da li promatrano Društvo optimalno koristi svoje resurse.

Na temelju podataka o eksplicitnim troškovima preuzetim iz nekonsolidiranih, revidiranih financijskih izvještaja za razdoblje 2016., 2017. i 2018. godine i procjenom implicitnih troškova poduzeća potvrdili smo kako LUSH manufaktura ostvaruje ekonomski profit.

Trošak neto plaće je promatran kao implicitan trošak kako bi se utvrdilo da li vlasnik poduzeća svojim radom za drugog poslodavca

5. POPIS LITERATURE

5.1 Popis knjiga

- Babić, M. (2000): Mikroekonomska analiza, Zagreb
- Benić, Đ. (2012), Mikroekonomija – menadžerski pristup, Zagreb, Školska knjiga.
- Grubišić, D. (2007): Poslovna Ekonomija, Drugo dopunjeno izdanje, Split
- Pavić I., Benić Đ., Hashi I. (2006): Mikroekonomija, Split,
- Pindyck, Robert S., Daniel L. Rubinfeld. (2008) Mikroekonomija, 7. izdanje, Zagreb: Mate
- Reić Z., Mihaljević M., Zorić M. (2005): Ekonomija, Split,
- Samuelson, P. A., Nordhaus, W. D. (2011): Ekonomija, 19.izdanje, MATE, Zagreb
- Wetzstein, Michael E. (2005) Microeconomic Theory: Concepts & Connections. Thomson. South-Western.

5.2 Web adrese / internetski izvori

- Perčević, H. Predavanje: Poslovno planiranje, EFZG, preuzeto sa http://web.efzg.hr/dok/RAC/hpercevic/poslovno_planiranje/Tro%C5%A1kovi%20i%20kriteriji%20klasifikacije%20tro%C5%A1kova.pdf
- <https://www.dzs.hr/>
- <https://www.hnb.hr/>
- <https://baltazar.bak.hr/2018-2019/> - predavanja i materijali Zlatko Rešetar, univ.spec.oec., pred.

5.3 Popis grafova

Graf 1 Grafički prikaz ukupnih, fiksnih i varijabilnih troškova	5
Graf 2 Grafički prikaz apsolutno fiksnih troškova	6
Graf 3 Grafički prikaz relativnih fiksnih troškova	7
Graf 4 Grafički prikaz progresivnog varijabilnog troška	8
Graf 5 Grafički prikaz degresivno varijabilnog troška	8
Graf 6 Grafički prikaz proporcionalno varijabilnog troška	9
Graf 7 Grafički prikaz graničnih i prosječnih troškova	10
Graf 8 Grafički prikaz Tablice 1 Interpretacija eksplicitnih troškova iz RDG-a	28
Graf 9 Prikaz eksplicitnih troškova iz bruto bilance	30
Graf 10 Prikaz eksplicitnih troškova iz bruto bilance za 2018. godinu	31
Graf 11 Kretanje eksplicitnih troškova iz bruto bilance po godinama promatranog razdoblja	32

5.4 Popis tablica

Tablica 1 Prikaz skraćene bilance	21
Tablica 2 Dugotrajna imovina	21
Tablica 3 Zalihe	23
Tablica 4 Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka	24
Tablica 5 Interpretacija eksplicitnih troškova iz RDG-a	27
Tablica 6 Prikaz eksplicitnih troškova temeljenih na podacima iz bruto bilance	29

